

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

DEPARTAMENT BADAŃ DEMOGRAFICZNYCH

00-925 WARSZAWA, al. Niepodległości 208

Tel. (022) 608 31 23, 608 34 31, fax (022) 608 31 81, e-mail: Sekretariat-BD@stat.gov.pl

UWAGI METODYCZNE

Uwagi wstępne

Poprzednia prognoza GUS, na lata 2003-2030, (opracowana na wynikach spisu ludności z 2002 r. i opublikowana przez GUS w 2004 r.) tworzona w realiach społecznych początku bieżącej dekady, a więc w okresie systematycznego spadku urodzeń, zakładała dalszy spadek dzietności do roku 2010.

Dane z lat 2003 -2007 wskazują, że rok 2003 był rokiem najniższych - w powojennej historii - urodzeń (począwszy od 2004 r. obserwujemy wzrost urodzeń). Konsekwencje przystąpienia Polski do UE w maju 2004 oraz odwrócenie tendencji spadkowej urodzeń to główne czynniki, które przyczyniły się do tego, że prognoza z 2003 r. straciła na aktualności.

W toku prac nad prezentowaną aktualnie prognozą ludności przygotowano cztery warianty zmian płodności, trzy – umieralności oraz po dwa migracji wewnętrznych i zagranicznych definitywnych (tzn. na pobyt stały), uwzględniając możliwe kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego i ich wpływ na procesy demograficzne. Na bazie uzyskanych wyników zostało skonstruowanych 12 scenariuszy prognostycznych dla Polski, z których jeden – uznany za najbardziej realistyczny, został przedstawiony do dalszej dyskusji w gronie ekspertów ze środowiska naukowego. Założenia prognostyczne były recenzowane przez pracowników naukowych SGH oraz UW.

Obecnie prezentujemy prognozę **ludności faktycznej na lata 2008-2035**, dla Polski, regionów (NTS1) oraz województw (NTS2) w podziale na część miejską i wiejską.

Jednocześnie w założeniach prognostycznych przewidywano włączenie do obliczeń migracji czasowych tzw. krótko- i długookresowych, odpowiednio dla migracji wewnętrznych i zagranicznych.

W kolejnym etapie prac prognostycznych zostanie opracowana prognoza ludności rezydującej, a jej wyniki będą dostępne na stronie Internetowej GUS.

W końcu 2008 roku zostanie wydana w formie książkowej publikacja, która oprócz wyników prognozy będzie zawierać szeroki opis założeń prognostycznych oraz analizę wyników.

Założenia prognozy dla Polski i województw

U podstaw prezentowanej prognozy ludności leży założenie dalszego, względnie stabilnego rozwoju kraju. Polityka społeczna obejmująca zarówno reformę zabezpieczenia społecznego, poprawę dostępności do usług medycznych, wprowadzanie rozwiązań pozwalających na zmniejszenie kosztów bezpośrednich i pośrednich posiadania dzieci stanowią niezbędne czynniki, które mogą korzystnie wpływać na procesy demograficzne w Polsce.

Stan ludności

Podstawą obliczeń był stan ludności według płci, wieku i województw w dniu 31.12.2007 r., w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31.XII.2007 r.

Prognoza została policzona oddzielnie dla każdego województwa, wyniki dla Polski stanowią sumę stanów ludności w poszczególnych województwach.

Dzietność kobiet

Nowy porządek demograficzny, jaki uformował się i utrwalił w Europie w latach dziewięćdziesiątych, charakteryzuje się m.in. znacznym obniżeniem płodności, wzrostem urodzeń pozamałżeńskich, rosnącą liczbą rozwodów i związków kohabitacyjnych.

W Polsce zmiany przebiegały ze znacznie większą intensywnością niż w pozostałych krajach europejskich. Przyczyn takiego stanu demografowie upatrują, między innymi, w szczególnie silnym konflikcie kulturowym, związanym z tradycyjnym pojmowaniem roli kobiety w społeczeństwie, jak również we wzroście trudności w łączeniu pracy zawodowej i obowiązków rodzinnych, a zwłaszcza obowiązków opieki nad dziećmi.

Obserwowany w ciągu kilkunastu lat spadek liczby zawieranych związków, wzrost liczby rozwodów i separacji prowadzi do zmiany wzorców tworzenia i rozpadu związków. Mniejszej skłonności do wstępowania w związki małżeńskie towarzyszy ich coraz późniejsze zawieranie.

Postępującemu, do 2003 roku spadkowi bezwzględnej liczby urodzin, towarzyszą przekształcenia wzorca płodności według wieku, polegające na przesuwaniu wieku największego natężenia urodzeń do starszych grup, co oznacza odkładanie urodzeń w czasie. Następuje stopniowe upodabnianie się wzorców płodności według wieku w miastach i na wsi.

Z uwagi na fakt, że rodzą (i będą rodzić) kobiety w coraz późniejszym wieku, nie można oczekiwać pełnej „rekompensaty” urodzeń odłożonych w czasie przez roczniki z ostatniego wyżu demograficznego. Natomiast rozwój gospodarczy, poprawa sytuacji materialnej rodzin, rozwój usług społecznych oraz korzystna, dobrze przemyślana polityka rodzinna mogą wpłynąć na zmianę podejścia młodych osób do posiadania dzieci oraz łączenia kształcenia, pracy zawodowej z tworzeniem rodziny oraz prokreacją.

Trendy współczynników dzietności dla każdej jednostki (województwo w przekroju miasto-wieś) przygotowano bazując na danych faktycznych z lat 2004-2007 przy wykorzystaniu metody zastosowanej przez Eurostat w prognozie regionalnej: dla każdego roku policzony został wyjściowy indeks „zróżnicowania” jednostki w stosunku do Polski (w przekroju miasto-wieś), docelowy indeks oszacowano zakładając zmniejszenie zróżnicowania do roku 2035 o połowę oraz przeprowadzając interpolację liniową między wartościami brzegowymi.

Wartości indeksu startowego uzyskano nakładając cząstkowe współczynniki płodności dla Polski (w przekroju miasto-wieś) na populację kobiet w wieku 15-49 w danej jednostce. Uzyskane w ten sposób hipotetyczne urodzenia stanowiły mianownik indeksu, zaś licznik – urodzenia faktyczne.

Podobnie – średni wiek rodzenia został oszacowany – przy założeniu zmniejszania zróżnicowania między jednostkami- na podstawie danych z lat 2004-2007.

Rozkład współczynników płodności według wieku kobiet został oszacowany osobno dla każdego województwa w przekroju miasto wieś przy użyciu funkcji gamma.

Tabl.1. Prognozowane współczynniki dzietności ogólnej

Województwo	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Miasta								
Polska	1,24	1,26	1,28	1,36	1,40	1,42	1,43	1,44
Dolnośląskie	1,18	1,20	1,22	1,30	1,35	1,38	1,40	1,41
Kujawsko-Pomorskie	1,25	1,27	1,29	1,37	1,41	1,43	1,44	1,44
Lubelskie	1,25	1,27	1,29	1,37	1,41	1,43	1,43	1,44
Lubuskie	1,31	1,33	1,35	1,42	1,46	1,47	1,47	1,47
Łódzkie	1,19	1,21	1,23	1,31	1,36	1,38	1,40	1,41
Małopolskie	1,20	1,22	1,24	1,32	1,37	1,39	1,40	1,41
Mazowieckie	1,31	1,33	1,35	1,43	1,47	1,48	1,48	1,48
Opolskie	1,11	1,13	1,15	1,24	1,29	1,33	1,35	1,37
Podkarpackie	1,17	1,20	1,22	1,29	1,34	1,36	1,37	1,38
Podlaskie	1,17	1,19	1,21	1,29	1,34	1,37	1,38	1,39
Pomorskie	1,32	1,34	1,36	1,43	1,47	1,48	1,48	1,48
Śląskie	1,24	1,26	1,28	1,36	1,41	1,43	1,44	1,45
Świętokrzyskie	1,13	1,15	1,17	1,25	1,30	1,33	1,35	1,37
Warmińsko-Mazurskie	1,28	1,30	1,32	1,39	1,43	1,44	1,45	1,44
Wielkopolskie	1,29	1,31	1,33	1,41	1,45	1,46	1,46	1,46
Zachodniopomorskie	1,21	1,23	1,25	1,33	1,38	1,40	1,41	1,41
Wieś								
Polska	1,47	1,47	1,47	1,49	1,49	1,48	1,47	1,46
Dolnośląskie	1,38	1,39	1,40	1,42	1,43	1,43	1,43	1,43
Kujawsko-Pomorskie	1,57	1,57	1,58	1,58	1,57	1,55	1,53	1,51
Lubelskie	1,51	1,51	1,52	1,53	1,52	1,51	1,49	1,48
Lubuskie	1,47	1,48	1,48	1,50	1,50	1,50	1,49	1,48
Łódzkie	1,47	1,48	1,48	1,50	1,50	1,50	1,49	1,48
Małopolskie	1,46	1,46	1,46	1,48	1,48	1,47	1,45	1,44
Mazowieckie	1,49	1,50	1,50	1,52	1,52	1,51	1,50	1,49
Opolskie	1,08	1,09	1,10	1,16	1,20	1,23	1,26	1,30
Podkarpackie	1,38	1,38	1,39	1,41	1,41	1,41	1,40	1,40
Podlaskie	1,51	1,52	1,52	1,53	1,52	1,51	1,49	1,47
Pomorskie	1,72	1,72	1,72	1,71	1,68	1,65	1,61	1,57
Śląskie	1,24	1,25	1,25	1,29	1,32	1,33	1,35	1,36
Świętokrzyskie	1,37	1,37	1,38	1,40	1,41	1,41	1,40	1,40
Warmińsko-Mazurskie	1,65	1,65	1,65	1,65	1,63	1,60	1,57	1,54
Wielkopolskie	1,56	1,57	1,57	1,58	1,57	1,56	1,54	1,52
Zachodniopomorskie	1,53	1,54	1,54	1,55	1,54	1,52	1,51	1,49

Tabl. 2. Prognozowany średni wiek rodzenia dziecka

Województwo	2008	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Miasta								
Polska	28,85	28,99	29,13	29,75	30,24	30,61	30,85	30,97
Dolnośląskie	28,55	28,69	28,83	29,44	29,92	30,29	30,53	30,64
Kujawsko-Pomorskie	28,28	28,42	28,55	29,16	29,64	30,00	30,24	30,36
Lubelskie	28,95	29,10	29,23	29,85	30,35	30,72	30,96	31,08
Lubuskie	28,16	28,30	28,44	29,04	29,52	29,88	30,11	30,23
Łódzkie	28,61	28,75	28,88	29,50	29,99	30,35	30,59	30,71
Małopolskie	29,21	29,36	29,50	30,12	30,62	30,99	31,24	31,36
Mazowieckie	29,38	29,53	29,67	30,30	30,80	31,17	31,42	31,54
Opolskie	28,32	28,46	28,59	29,20	29,68	30,04	30,28	30,40
Podkarpackie	29,11	29,26	29,40	30,02	30,52	30,89	31,13	31,25
Podlaskie	29,00	29,14	29,28	29,90	30,40	30,76	31,01	31,13
Pomorskie	28,67	28,82	28,96	29,57	30,06	30,42	30,66	30,78
Śląskie	28,28	28,42	28,56	29,16	29,64	30,00	30,24	30,36
Świętokrzyskie	28,65	28,79	28,93	29,54	30,03	30,40	30,64	30,76
Warmińsko-Mazurskie	28,37	28,51	28,64	29,25	29,74	30,10	30,34	30,45
Wielkopolskie	28,64	28,78	28,92	29,53	30,02	30,38	30,62	30,74
Zachodniopomorskie	28,32	28,46	28,60	29,20	29,69	30,05	30,29	30,40
Wieś								
Polska	28,25	28,37	28,49	29,03	29,50	29,91	30,25	30,53
Dolnośląskie	27,75	27,87	27,98	28,51	28,97	29,38	29,72	29,99
Kujawsko-Pomorskie	27,83	27,95	28,06	28,59	29,06	29,46	29,80	30,08
Lubelskie	28,24	28,36	28,48	29,02	29,49	29,90	30,24	30,52
Lubuskie	27,53	27,65	27,76	28,29	28,75	29,15	29,48	29,76
Łódzkie	27,97	28,09	28,20	28,74	29,21	29,61	29,95	30,23
Małopolskie	28,67	28,79	28,90	29,45	29,93	30,35	30,70	30,98
Mazowieckie	28,28	28,40	28,52	29,06	29,53	29,94	30,29	30,57
Opolskie	27,98	28,10	28,21	28,75	29,22	29,62	29,96	30,24
Podkarpackie	28,60	28,72	28,84	29,38	29,87	30,28	30,63	30,91
Podlaskie	28,35	28,47	28,59	29,13	29,60	30,01	30,36	30,64
Pomorskie	27,92	28,03	28,15	28,68	29,15	29,56	29,90	30,17
Śląskie	28,30	28,41	28,53	29,07	29,55	29,96	30,30	30,58
Świętokrzyskie	28,00	28,12	28,23	28,77	29,24	29,64	29,98	30,26
Warmińsko-Mazurskie	27,87	27,98	28,10	28,63	29,10	29,50	29,84	30,12
Wielkopolskie	27,83	27,95	28,06	28,60	29,06	29,47	29,81	30,08
Zachodniopomorskie	27,42	27,54	27,65	28,17	28,63	29,03	29,36	29,64

Umieralność

Począwszy od 1991 roku, a więc już od ponad 15 lat, w Polsce obserwuje się stały spadek natężenia umieralności. Opierając się na koncepcji, iż spadek umieralności w Polsce będzie kontynuowany w sposób podobny do obserwowanego w przeszłości w krajach rozwiniętych, przyjęto założenie, że przeciętne trwanie życia w Polsce w 2035 roku będzie zbliżone do wielkość osiągniętych w krajach rozwiniętych 21 - 22 lat wcześniej. Oznacza to, iż dość gwałtowny – w latach 90. - spadek natężenia zgonów ulegnie pewnemu wyhamowaniu.

Upowszechnienie pro-zdrowotnego stylu życia, zmiany struktury wykształcenia ludności, zwiększenie dostępności usług medycznych i opiekuńczych oraz podnoszenie jakości tych usług będzie prowadzić do dalszego systematycznego obniżania umieralności, jednak na korzyści osiągnięte z tego tytułu będzie miało wpływ – działające w odwrotnym kierunku – szybkie starzenie się ludności.

We wszystkich województwach założono stopniowy spadek natężenia zgonów. Tempo wzrostu przeciętnego trwania życia będzie zgodne z przewidywanymi ogólnopolskimi parametrami trwania życia, a w przyszłości między województwami zostaną zachowane istniejące aktualnie różnicowania.

Tabl. 3. Trwanie życia w latach 2010-2035

Województwo	Mężczyźni							Kobiety						
	2007	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2007	2010	2015	2020	2025	2030	2035
Polska	71,0	71,4	72,3	73,4	74,6	75,8	77,1	79,7	79,8	80,2	80,8	81,5	82,2	82,9
Dolnośląskie	70,4	70,9	71,9	73,0	74,2	75,4	76,8	79,0	79,1	79,7	80,4	81,0	81,7	82,5
Kujawsko-pomorskie	70,4	71,1	72,2	73,2	74,4	75,6	76,9	79,1	79,2	79,8	80,4	81,1	81,8	82,5
Lubelskie	70,2	70,6	71,7	72,9	74,1	75,3	76,7	80,2	80,2	80,7	81,3	81,9	82,5	83,2
Lubuskie	70,3	70,7	71,7	72,9	74,1	75,4	76,8	78,9	79,1	79,9	80,6	81,4	82,3	83,2
Łódzkie	68,7	69,3	70,4	71,6	72,9	74,3	75,7	78,7	78,7	79,2	79,9	80,5	81,3	82,0
Małopolskie	72,5	72,7	73,7	74,7	75,7	76,9	78,1	80,7	80,7	81,0	81,6	82,3	82,9	83,6
Mazowieckie	71,3	71,5	72,6	73,7	74,9	76,1	77,5	80,4	80,4	80,8	81,4	82,0	82,7	83,4
Opolskie	72,1	72,2	73,2	74,2	75,3	76,4	77,7	80,0	80,0	80,2	80,8	81,5	82,1	82,8
Podkarpackie	72,9	72,9	73,7	74,7	75,8	76,9	78,1	80,9	80,9	81,2	81,8	82,4	83,0	83,7
Podlaskie	71,5	71,6	72,7	73,8	75,0	76,2	77,5	80,9	80,9	81,1	81,7	82,3	83,0	83,7
Pomorskie	71,6	72,0	73,0	74,1	75,2	76,3	77,6	79,6	79,8	80,4	81,0	81,7	82,4	83,1
Śląskie	70,7	71,1	72,1	73,2	74,4	75,6	76,9	78,8	78,8	79,4	80,1	80,7	81,4	82,2
Świętokrzyskie	71,0	71,3	72,3	73,4	74,5	75,7	77,0	80,6	80,6	80,9	81,5	82,1	82,7	83,4
Warmińsko-mazurskie	70,0	70,3	71,4	72,5	73,8	75,1	76,4	79,7	79,7	80,1	80,7	81,4	82,0	82,8
Wielkopolskie	71,4	71,6	72,6	73,6	74,7	75,9	77,2	79,5	79,5	80,0	80,6	81,3	82,0	82,7
Zachodniopomorskie	70,6	70,9	72,0	73,0	74,2	75,4	76,7	79,2	79,2	79,8	80,4	81,1	81,7	82,5

Migracje ludności

Przewidywanie trendów w migracjach ludności – zarówno wewnętrznych jak i zagranicznych – jest zadaniem trudnym i wiąże się z wysoką niepewnością wyników. Migracje są zjawiskiem, które jest uwarunkowane różnorodnymi czynnikami. Migracje zagraniczne są bardzo wrażliwe na zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, polityki migracyjnej państwa, ale jednocześnie są zależne od polityk innych krajów. W głównej mierze zależą od sytuacji na rynku pracy, a otwarcie wielu rynków po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej stworzyło nowe możliwości w tym zakresie. Na podjęcie decyzji o migracjach wpływają również czynniki związane z rodziną i sytuacją materialną gospodarstwa domowego.

Na wielkość migracji wewnętrznych – zarówno napływu jak i odpływu – bardzo duży wpływ ma liczba zawieranych małżeństw, co z kolei jest związane z „falowaniem” struktur wieku ludności (następowanie kolejnych wyżów i niżów). Zawarcie małżeństwa bardzo często łączy się z migracją. Poza tym, podobnie jak migracje zagraniczne, migracje wewnętrzne są zależne od sytuacji materialnej gospodarstw domowych, która jest związana z sytuacją na rynku pracy.

Zakłada się, że kurczenie się zasobu osób w wieku mobilnym, starzenie się ludności, a także zmniejszanie się liczby ludności Polski – to czynniki, które w dłuższej perspektywie czasowej będą powodować osłabienie mobilności przestrzennej ludności.

W prezentowanej obecnie prognozie, zarówno dla migracji wewnętrznych jak i zagranicznych definitywnych stały, po 2020 r. - przyjęto stałe wartości strumieni.

Migracje wewnętrzne

Rozpatrywano 2 warianty:

- wariant I – z większym wzrostem wielkości strumieni migracyjnych w najbliższych latach (przy założeniu, że wzrost zaobserwowany w 2006 r. utrzyma się)
- wariant II – z łagodniejszym wzrostem strumieni migracyjnych.

Ostatecznie w prognozie uwzględniono wariant I, w którym do 2012 r., założono wzrost liczby migracji – do poziomu 540 tys., a następnie stopniowy spadek.

Tabl. 4. Migracje wewnętrzne definitywne (na pobyt stały) w latach 2008-2035

Napływ

Województwa	2008	2009	2010	2012	2013	2015	2017	2018	2020
OGÓLEM	517000	525000	533000	540000	530000	510000	480000	450000	420000
Dolnośląskie	38658	39256	39854	40378	39630	38134	35891	33648	31405
Kujawsko-pomorskie	29514	29971	30427	30827	30256	29114	27402	25689	23977
Lubelskie	27565	27991	28418	28791	28258	27191	25592	23992	22393
Lubuskie	15820	16065	16310	16524	16218	15606	14688	13770	12852
Łódzkie	28895	29342	29789	30181	29622	28504	26827	25151	23474
Małopolskie	37696	38279	38862	39373	38644	37185	34998	32811	30623
Mazowieckie	86385	87722	89059	90228	88557	85216	80203	75190	70178
Opolskie	11906	12090	12275	12436	12206	11745	11054	10363	9672
Podkarpackie	23340	23701	24063	24379	23927	23024	21670	20315	18961
Podlaskie	14936	15167	15398	15600	15311	14733	13867	13000	12133
Pomorskie	37079	37653	38227	38729	38012	36577	34426	32274	30122
Śląskie	52594	53407	54221	54933	53916	51882	48830	45778	42726
Świętokrzyskie	14068	14286	14504	14694	14422	13878	13061	12245	11429
Warmińsko-mazurskie	20678	20998	21318	21598	21198	20398	19199	17999	16799
Wielkopolskie	52107	52913	53719	54425	53417	51401	48377	45354	42330
Zachodniopomorskie	25759	26158	26556	26905	26407	25410	23916	22421	20926
MIASTA	270000	279000	287400	299000	297200	288000	273000	256800	241400
Dolnośląskie	21452	22167	22835	23756	23613	22882	21691	20404	19180
Kujawsko-pomorskie	13100	13536	13944	14507	14419	13973	13245	12459	11712
Lubelskie	11040	11408	11752	12226	12152	11776	11163	10500	9871
Lubuskie	8136	8407	8661	9010	8956	8679	8227	7738	7274
Łódzkie	13779	14239	14667	15260	15168	14698	13933	13106	12320
Małopolskie	16813	17373	17896	18618	18506	17933	16999	15991	15032
Mazowieckie	52274	54017	55643	57889	57540	55759	52855	49718	46737
Opolskie	5461	5643	5813	6047	6011	5825	5522	5194	4882
Podkarpackie	8707	8997	9268	9642	9584	9287	8804	8281	7785
Podlaskie	7784	8043	8286	8620	8568	8303	7871	7403	6959
Pomorskie	21160	21865	22524	23433	23292	22571	21395	20126	18919
Śląskie	35797	36990	38104	39642	39403	38184	36195	34047	32005
Świętokrzyskie	5187	5360	5522	5745	5710	5533	5245	4934	4638
Warmińsko-mazurskie	10760	11119	11454	11916	11844	11478	10880	10234	9620
Wielkopolskie	24143	24948	25699	26736	26575	25753	24412	22963	21586
Zachodniopomorskie	14405	14886	15334	15953	15857	15366	14566	13701	12880
WIEŚ	247000	246000	245600	241000	232800	222000	207000	193200	178600
Dolnośląskie	17205	17089	17019	16621	16016	15252	14200	13244	12225
Kujawsko-pomorskie	16414	16434	16484	16320	15837	15141	14157	13230	12265
Lubelskie	16524	16583	16666	16565	16105	15415	14429	13492	12522
Lubuskie	7684	7658	7650	7514	7262	6928	6462	6032	5578
Łódzkie	15116	15103	15122	14921	14454	13806	12895	12045	11154
Małopolskie	20883	20906	20966	20754	20137	19252	17999	16820	15592
Mazowieckie	34111	33705	33416	32340	31017	29457	27348	25472	23441
Opolskie	6445	6447	6462	6388	6194	5920	5532	5169	4790
Podkarpackie	14633	14704	14794	14736	14343	13737	12866	12034	11176
Podlaskie	7151	7123	7112	6980	6743	6430	5996	5596	5174
Pomorskie	15919	15788	15703	15296	14720	14006	13030	12148	11204
Śląskie	16797	16417	16117	15291	14513	13698	12635	11731	10721
Świętokrzyskie	8881	8926	8982	8949	8712	8344	7816	7311	6791
Warmińsko-mazurskie	9918	9880	9865	9682	9354	8921	8319	7764	7178
Wielkopolskie	27963	27965	28020	27688	26841	25648	23966	22391	20744
Zachodniopomorskie	11354	11272	11222	10952	10550	10044	9350	8720	8047

Odpływ

Województwa	2008	2009	2010	2012	2013	2015	2017	2018	2020
OGÓLEM	517000	525000	533000	540000	530000	510000	480000	450000	420000
Dolnośląskie	39006	39609	40213	40741	39987	38478	36214	33951	31688
Kujawsko-pomorskie	31348	31833	32318	32742	32136	30923	29104	27285	25466
Lubelskie	33380	33897	34413	34865	34220	32928	30991	29054	27118
Lubuskie	16374	16627	16881	17103	16786	16152	15202	14252	13302
Łódzkie	30818	31295	31772	32189	31593	30401	28613	26824	25036
Małopolskie	33962	34487	35013	35472	34816	33502	31531	29560	27590
Mazowieckie	68627	69689	70751	71680	70353	67698	63716	59733	55751
Opolskie	12750	12947	13145	13317	13071	12577	11838	11098	10358
Podkarpackie	25605	26001	26397	26744	26249	25258	23772	22286	20801
Podlaskie	17148	17413	17678	17911	17579	16916	15921	14926	13931
Pomorskie	34413	34946	35478	35944	35279	33947	31951	29954	27957
Śląskie	56476	57350	58224	58989	57896	55711	52434	49157	45880
Świętokrzyskie	16960	17222	17485	17714	17386	16730	15746	14762	13778
Warmińsko-mazurskie	23768	24136	24504	24826	24366	23447	22067	20688	19309
Wielkopolskie	49245	50007	50769	51436	50483	48578	45721	42863	40006
Zachodniopomorskie	27120	27540	27959	28326	27802	26753	25179	23605	22032
MIASTA	313000	319150	323950	328700	322650	307000	286000	266800	245400
Dolnośląskie	26117	26630	27030	27427	26922	25616	23864	22262	20476
Kujawsko-pomorskie	17921	18273	18548	18820	18473	17577	16375	15276	14050
Lubelskie	16444	16767	17019	17269	16951	16129	15026	14017	12893
Lubuskie	9807	10000	10150	10299	10109	9619	8961	8360	7689
Łódzkie	18149	18506	18784	19060	18709	17801	16584	15470	14229
Małopolskie	18530	18894	19178	19459	19101	18175	16932	15795	14528
Mazowieckie	42708	43548	44203	44851	44025	41890	39024	36404	33484
Opolskie	7142	7282	7392	7500	7362	7005	6526	6088	5599
Podkarpackie	12016	12253	12437	12619	12387	11786	10980	10243	9421
Podlaskie	9371	9555	9698	9841	9659	9191	8562	7987	7347
Pomorskie	22825	23273	23623	23970	23528	22387	20856	19456	17895
Śląskie	45075	45961	46652	47336	46465	44211	41187	38422	35340
Świętokrzyskie	8528	8696	8827	8956	8791	8365	7793	7270	6686
Warmińsko-mazurskie	12769	13020	13216	13410	13163	12525	11668	10885	10011
Wielkopolskie	28681	29245	29685	30120	29566	28132	26207	24448	22487
Zachodniopomorskie	16916	17249	17508	17765	17438	16592	15457	14419	13263
WIEŚ	204000	205850	209050	211300	207350	203000	194000	183200	174600
Dolnośląskie	12889	12979	13183	13314	13065	12862	12350	11689	11211
Kujawsko-pomorskie	13427	13560	13770	13922	13663	13346	12729	12010	11416
Lubelskie	16936	17130	17394	17597	17269	16800	15966	15038	14225
Lubuskie	6567	6628	6731	6804	6676	6533	6241	5893	5613
Łódzkie	12669	12789	12988	13130	12884	12600	12029	11354	10807
Małopolskie	15432	15593	15834	16013	15714	15327	14600	13766	13062
Mazowieckie	25919	26141	26548	26829	26327	25808	24691	23329	22267
Opolskie	5608	5665	5753	5817	5709	5573	5312	5010	4759
Podkarpackie	13588	13748	13960	14125	13862	13472	12792	12044	11379
Podlaskie	7777	7858	7980	8070	7920	7725	7358	6938	6584
Pomorskie	11589	11673	11855	11975	11750	11560	11095	10498	10062
Śląskie	11401	11389	11572	11653	11432	11501	11248	10735	10540
Świętokrzyskie	8432	8526	8658	8758	8595	8365	7953	7492	7091
Warmińsko-mazurskie	10999	11116	11288	11416	11203	10922	10400	9804	9297
Wielkopolskie	20564	20762	21084	21316	20918	20447	19513	18415	17519
Zachodniopomorskie	10204	10291	10451	10562	10364	10161	9722	9186	8769

Przedstawione w założeniach liczby obejmują również migracje wewnątrzwojewódzkie – należy mieć na uwadze, że tego typu migracje stanowią większość migracji wewnętrznych.

Założono ujemne saldo dla miast spowodowane odpływem ludności z dużych miast na tereny wiejskie leżące w pobliżu tych miast (z powodu niższych cen mieszkań, poprawiającej się komunikacji, umożliwiającej pracę w mieście i zamieszkiwanie w spokojniejszej okolicy). Odpływ ten nie zostanie wyrównany wystarczająco dużym napływem ze wsi do miast (m.in. z powodu ceny mieszkań). Przewiduje się, że napływ ten będzie jednak większy niż obecnie, m.in. ze względu na osiedlenie się w miastach osób przebywających w miastach czasowo. Poza tym, powstawanie nowych miejsc pracy będzie w dużo większym stopniu dotyczyło miast. W rezultacie zachowując dodatnie saldo dla wsi, założono jego stopniowy spadek.

Zakłada się, że kurczenie się zasobów ludności w wieku mobilnym (18-44 lata) oraz wyrównywanie dysproporcji pomiędzy poszczególnymi województwami spowoduje w dłuższej perspektywie spadek rozmiarów migracji wewnętrznych.

Prognoza migracji dla województw uwzględnia dotychczasowe rozkłady struktury regionalnej napływu i odpływu.

W prognozie ludności dla miast i wsi oraz w prognozie dla województw uwzględniono również saldo migracji na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, zakładając jego stałą wartość na poziomie obserwowanym w końcu 2007 r.

Migracje zagraniczne

Podobnie jak w przypadku migracji wewnętrznych rozpatrywano 2 warianty:

- wariant I – z większym wzrostem wielkości strumieni emigracyjnych w najbliższych latach (przy założeniu, że wzrost zaobserwowany w 2006 r. utrzyma się)
- wariant II – z łagodniejszym wzrostem strumienia emigracyjnego.

W wariantcie I – na skutek znacznej emigracji – założono ujemne, ale rosnące saldo migracji zagranicznych definitywnych; w wariantcie II przewidziano wystąpienie dodatniego salda migracji po 2018 r. Ostatecznie do naliczenia prognozy został przyjęty wariant II.

Tabl. 5. Migracje zagraniczne definitywne (na pobyt stały) w latach 2008-2035

IMIGRACJA

Województwa	2008	2009	2010	2012	2013	2015	2017	2018	2020
POLSKA	14000	16500	18300	20000	21300	22500	26000	26000	30000
Dolnośląskie	1518	1789	1984	2168	2309	2439	2819	2819	3252
Kujawsko-pomorskie	513	605	671	733	781	825	953	953	1100
Lubelskie	350	412	457	500	532	562	650	650	750
Lubuskie	557	657	728	796	848	896	1035	1035	1194
Łódzkie	420	495	549	600	639	675	780	780	900
Małopolskie	1505	1773	1967	2150	2289	2418	2794	2794	3224
Mazowieckie	1765	2080	2307	2522	2686	2837	3278	3278	3783
Opolskie	1077	1269	1408	1539	1639	1731	2000	2000	2308
Podkarpackie	929	1095	1215	1328	1414	1493	1726	1726	1991
Podlaskie	511	602	667	729	777	821	948	948	1094
Pomorskie	975	1149	1274	1392	1483	1566	1810	1810	2089
Śląskie	1742	2053	2277	2488	2650	2799	3235	3235	3733
Świętokrzyskie	280	330	366	400	426	450	520	520	600
Warmińsko-mazurskie	548	646	717	783	834	881	1018	1018	1175
Wielkopolskie	522	616	683	746	795	839	970	970	1119
Zachodniopomorskie	788	929	1030	1126	1199	1266	1463	1463	1689
MIASTA	10400	12100	13400	14700	15600	16500	19000	19000	21500
WIEŚ	3600	4400	4900	5300	5700	6000	7000	7000	8500

EMIGRACJA

Województwa	2008	2009	2010	2012	2013	2015	2017	2018	2020
POLSKA	35000	37000	40000	40000	37000	33600	30300	27000	20000
Dolnośląskie	3878	4100	4432	4432	4100	3723	3358	2992	2216
Kujawsko-pomorskie	1760	1860	2011	2011	1860	1689	1524	1358	1006
Lubelskie	1270	1342	1451	1451	1342	1219	1099	980	726
Lubuskie	1116	1180	1276	1276	1180	1072	966	861	638
Łódzkie	1090	1153	1246	1246	1153	1047	944	841	623
Małopolskie	2370	2505	2708	2708	2505	2275	2052	1828	1354
Mazowieckie	1629	1722	1862	1862	1722	1564	1411	1257	931
Opolskie	3573	3778	4084	4084	3778	3430	3094	2757	2042
Podkarpackie	2088	2207	2386	2386	2207	2004	1808	1611	1193
Podlaskie	923	976	1055	1055	976	886	799	712	528
Pomorskie	3003	3175	3432	3432	3175	2883	2600	2317	1716
Śląskie	7356	7777	8407	8407	7777	7062	6368	5675	4204
Świętokrzyskie	674	713	770	770	713	647	584	520	385
Warmińsko-mazurskie	1752	1853	2003	2003	1853	1682	1517	1352	1001
Wielkopolskie	1709	1807	1953	1953	1807	1641	1480	1318	977
Zachodniopomorskie	807	853	922	922	853	775	698	622	461
MIASTA	25000	26400	28800	28800	26400	24000	21600	19200	14400
WIEŚ	10000	10600	11200	11200	10600	9600	8700	7800	5600

W całym okresie do 2020 r. założono wzrost imigracji. Przewiduje się, że wzrost ten będzie spowodowany głównie poprzez:

- przekształcenie się części obecnych imigracji czasowych w imigracje stałe (w ostatnich latach obserwuje się wzrost imigracji czasowej zza wschodniej granicy),
- powroty Polaków z emigracji lat 2006-2010 (w tych latach przewidywana jest stosunkowo duża emigracja na stałe – jako następstwo licznych emigracji czasowych),
- powroty Polaków z emigracji lat 80-tych; zakłada się, że wielu Polaków po zakończeniu aktywności zawodowej (przejściu na emeryturę) zechce wrócić do ojczystego kraju,
- poprawę sytuacji gospodarczej kraju, która spowoduje wzrost atrakcyjności Polski dla cudzoziemców.

Przewiduje się, że emigracja będzie w najbliższych latach wzrastać. Wzrost ten nastąpi głównie w wyniku:

- przekształcania się części emigracji na pobyt czasowy w emigracje na stałe – osoby, którym powiedzie się za granicą zdecydować się zamieszkać tam na stałe (w ostatnich latach obserwuje się bardzo dużo wyjazdów na pobyt czasowy, przewiduje się również kontynuację tego zjawiska w najbliższych latach),
- pełnego otwarcia rynków pracy Niemiec i Austrii w 2011 r. – emigracje na pobyt stały będą przesunięte w czasie o kilka lat w stosunku do wyjazdów na pobyt czasowy,
- łączenia rodzin, działania sieci migracyjnych.

Po 2012 r. założono stopniowy spadek emigracji definitywnych tj. na pobyt stały, który będzie spowodowany głównie spodziewaną poprawą poziomu życia w Polsce, a jednocześnie wyczerpywaniem się potencjału emigracyjnego Polski.

Współczynniki odpływu migracyjnego wewnętrznego i zagranicznego, określające jaką część populacji jednostki w danym wieku i płci zmienia miejsce zamieszkania, zostały policzone dla każdego województwa w przekroju miasto-wieś na podstawie danych z lat 2004-2006 (migracje wewnętrzne) oraz z lat 2005-2006 – migracje zagraniczne. Na cały okres prognozy przyjęto stałą strukturę współczynników według płci i wieku. Współczynniki napływu migracyjnego są wskaźnikami struktury.

Strumienie napływu i odpływu dla województw uzyskano na podstawie średniej struktury zróżnicowania terytorialnego odpływów i napływów, zarówno wewnętrznych jak i zagranicznych, z lat 2004-2006. W prognozie uwzględniono migracje czasowe wewnętrzne powyżej 3 miesięcy, na poziomie z roku 2007.

Wyniki

Wykaz dołączonych zbiorów (format . xls):

- **Założenia**
- **Polska i województwa:**
  - 00_Polska.xls
  - 02_dolnośląskie
  - 04_kujawsko_pomorskie
  - 06_lubelskie
  - 08_lubuskie
  - 10_łódzkie
  - 12_małopolskie
  - 14_mazowieckie
  - 16_opolskie
  - 18_podkarpackie
  - 20_podlaskie
  - 22_pomorskie
  - 24_śląskie
  - 26_świętokrzyskie
  - 28_warmińsko-mazurskie
  - 30_wielkopolskie
  - 32_zachodniopomorskie
- **Regiony:**
  - 1_Centralny.xls
  - 2_Południowy.xls
  - 3_Wschodni.xls
  - 4_Północno-Zachodni.xls
  - 5_Południowo-Zachodni.xls
  - 6_Północny.xls